

Tegime jälle ajalugu!

Teeme kokkuvõtte eurokampaniast, mis tõi Res Publicale kolmanda järjestikuse võidu: mida tuli selleks teha, milliseid kogemusi saime ning milline saab olema meie Euroopa poliitika? Lk. 4-6

Õpetajate elu paraneb

Ministrid Toivo Maimets ja Tõnis Palts suutsid luua riigieelarves tingimused, mis võimaldavad tuleval aastal heale õpetajale sissetulekute kasvu. Kuidas määrata, kes on hea õpetaja? Lk. 3 ja 6

Res Publica ajaleht

Nr. 12, 11. oktoober 2003

Võta Võim

Дачпi а
r а õõññe i
үçüеá, nõõ. 8

Külvar Mand sai abiministriks

Kolmapäeval asus sotsiaalministeeriumi abiministrina ametisse senine Riigikogu liige Külvar Mand, kelle ülesandeks jääb ministeeriumi tervishoiupoliitika valdkonnajuhtimine.

Abiministrite koha lõi koalitsioon kevadel, et vähendada ametnike sundpolitiseerimist ja tõhustada valijatele antud lubaduste täitmist suurema koormusega ministeeriumides töö jagamise abil. Abiministrid hakkava tööle avalike teenistujatena.

Res Publica ministritest on abiministrid lubanud võtta veel Toivo Maimets ning Taavi Veskimägi. Abiministri võtmist 2004. aastast kaaluvad veel ka näiteks välisminister, keskkonnaminister ja põllumajandusminister.

Uued saadikud Riigikogus

Sel nädalal andsid Riigikogus ametivande Res Publica fraktsiooni uued liikmed Siiri

Sisask (pildil) ja Aivar Õun, parlamenti naasis ka endine rahandusminister Tõnis Palts.

Sisask asendab fraktsioonis rahandusministriks saanud Taavi Veskimägi, senine Kilingi-Nõmme linnapea Õun on sotsiaalministeeriumi abiministriks saanud Külvar Mandi asendusliige.

Veskimägi tööd fraktsiooni esimehena jätkab Siim Kiisler.

Septembri lõpust kuulub Riigikokku ka Põlva-, Võru- ja Valgamaal kandideerinud talunik Tiit Niilo, kes asendab parlamendist lahkunud Hannes Võrnot. Võro otsustas lahkuda seoses meedia kriitika tema kõrvaltöö pärast. Riigikogust lahkus ka Hirvo Surva seoses kasvava koormusega koorijuhina.

Sisask asub tööle Riigikogu põhiseaduskomisjonis ning Palts rahanduskomisjonis. Niilo ja Õuna komisjonid polnud lehe trüki minemise ajaks veel selgunud.

Taavi Veskimägi astus rahandusministri ametisse

Alari Rammo

alari.rammo@respublica.ee

Esmaspäeval andis Riigikogu ees ametivande uus rahandusminister, senine Riigikogu Res Publica fraktsiooni esimees Taavi Veskimägi, kes sai ministriks seoses Tõnis Paltsu tagasiastumisega.

Palts selgitas oma lahkumist isiklike põhjustega: "Juba ministriks asumise esimestest päevadest peale sattusin ma erilise surve alla. Maksuameti revisjon algas minu ministriksoleku esimesel kuul, oli näha selget katset minu tegevust mõjutada. Ma ei ole inimene, kes allub väljapressimisele. Teadsin täiesti kindlalt ja tean ka nüüd, et minu minevikus ja varasemas äritegevuses ei ole tegusid, mida peaksin häbenema."

Palts oli enda sõnul mõelnud tagasiastumisele juba kevadel, siis leidis ta aga koos peaministriga, et keset eelarve koostamist oleks kõik vastutustundetu ja häirinuks valitsuse tööd.

"Tunnistan, et ma ei olnud valmis süsteemseks ja isiklikuks rünnakuks. Minu 10-aastane tegevus eraettevõtluses annab soovi korral võimaluse küsida lõputult küsimusi, esitada ja avaldada rumalaid, kuid atraktiivseid vandenõuteooriaid, mis hävitavad nii riigi kui selle kodaniku mainet", rääkis Palts.

Oma suurimateks saavutusteks viie ametisoldul kuu jooksul pidas Palts lisaeelarve ja 2004. aasta riigieelarve koostamist, haridusinvesteeringute tõstmist ja säästuprogrammi käimalükkamist.

Juhan Parts pidas lahkumisosust riigimehelikuks ning rahuldas selle samal päeval, esitades uue rahandusministri kandidaadiks Veskimägi. "Taavi Veskimägi tunneb riigi rahandust põhjalikult ning ta on üks Res Publica majandus- ja rahanduspoliitika ideoloogide," ütles Parts.

Veskimägi on lõpetanud Tallinna Pedagoogikaülikooli haldusjuhtimise erialal ning lõpetamata on veel magistratöö. Samuti on ta töötanud ligi kuus aastat rahandusministeeriumis nõunikuna

Vastse rahandusministri Taavi Veskimägi (vasakul) esimeseks suuremaks tööks saab Tõnis Paltsu ettevalmistatud riigieelarve kaitsmine Riigikogus. FOTO: JAAK NILSON

ja riigihalduse osakonna juhatajana.

Vastavalt Res Publica valimiskorrale kinnitasid Veskimägi kandidatuuri erakonna poliitikanõukogu, eestseisus, parlamendifraktsioon ning 28. septembril toimunud volikogu.

Senise rahandusministri tegevust tunnustasid kõrgelt nii Riigikogu fraktsioon kui erakonna volikogu ning Palts naaseb nüüd Riigikogu liikme kohale. "Ma ei lahu poliitkast, aga lasen korralikult kõikides oma firmades maksurevisjoni lõpuni viia," sõnas Palts. "Usun, et saan siis jälle kogu oma energia pühendada erakonnale. Olen lubanud, et me oleme võimul kaheksa aastat ja ma aitan seda lubadust täita."

Ministri meeskond

- **Ministri nõunik:** Aivo Vaske (050 34 683, aivo.vaske@fin.ee)
- **Ministri nõunik:** Aive Kalev (052 91 520, aive.kalev@fin.ee)
- **Ministri abi:** Riin Koovit (052 53 849, riin.koovit@fin.ee)

Ministri nõunike ja abi üheks ülesandeks on ka sidepidamine ministri ja erakonna vahel.

Veskimägi luukeresid ei karda

Miks peaks keegi pärast Tõnis Paltsu tahtma rahandusministriks saada?

Ma ei teinud oma otsust kindlasti kergelt, aga mitte ainult sel põhjusel, et mu minevikus kaevama hakatakse.

Sisimas leian, et kuigi mu senisest elust tegelikult luukeresid ei leia, võinuksin ministriametiga ehk veel paar aastat oodata, aga tänane olukord oli selliseks kujunenud ja ma pidin tegema valiku.

Kindlust annab mulle tugev ministeerium ja Paltsu tehtud hea töö nii riigieelarve kokkupanemisel kui ümberkorralduste algatamisel ministri haldusallas.

Oled nüüd valitsuse noorim minister. Kriitikat kogenemata teemal ei karda?

Kriitikud leiavad põhjuse ju alati. Ise usun, et saan hakama, kuna olen rahandusministeeriumis töötanud ligi kuus aastat ning igapäevaselt siiani nende tegemistega päris hästi kursis.

Riigihaldust olen nii õppinud kui ka sel alal pikalt töötanud.

Millega esimeste asjadena ministriametis tegelema hakkad?

Kõige olulisem teema on paar järgnevat kuud 2004. aasta riigieelarve. Kuigi rahandusministeeriumi töö sellega on suures osas tehtud, pean eelnõuprojekti kaitsema parlamendi ees, säilitama igal juhul konservatiivse filosoofia, eelarvetasakaalu ja selle, et valitsuse prioriteetidid otseselt ja arusaadavalt rahanumbrite taga väljenduksid.

Kuidas jätkad Paltsi algatatud säästuprogrammi rakendamise?

Riigi kulutuste ülevaatamine ei pea kandma vaid kokkuhoiu sõnumit, vaid tähendama efektiivsemat rahakulutamist, et saavutada mingi raha eest parem tulemus. Riik vajab regulaarselt sääraseid revisjone nagu tänavu, ent kõik kokkuhoiutegevused tuleb siduda tegelikult eelarveprotsessiga ja siit

edasi tegelen ma säästupõhimõtetega juba 2005. aasta eelarve võtmes.

Kuidas lõpetad Maksuameti peataoleku?

Täna pole ma kõikide üksikasjadega veel kursis, kuna Riigikogu liikmena polnud mul ligipääsu kogu infole. Usaldan Tõnise senitehtud otsuseid ja mis tulevikku puudutab, siis on maksu- ja tolliameti liitmine ühtseks ja efektiivseks maksuhalduri organisatsiooniks olnud minu mõte aastaid. Analüüs näitab, millisel moel ja kui pika perioodi jooksul selle realiseerimine optimaalne on.

Kui palju sa Raplas käimiseks veel aega leiad?

Rapla piirkonna esimees olen edasi, kõik mu valijad on Rapla- ja Harjumaal ning tõtt-õelda sõidan ma kodukanti ikka palju parema meelega kui Brüsselisse või Rooma Euroopa Liidu rahandusministrite kohtumisele.

Alari Rammo

Eestseisus esitas peasekretäriks Ott Lumi

Teisipäeva õhtul esitas Res Publica eestseisus volikogule uueks erakonna peasekretäri kandidaadiks senise peaministri nõuniku **Ott Lumi** (pildil).

Ettepaneku esitada 24-aastane Lumi uueks peasekretäriks tegi Juhana Parts praeguse peasekretäri Tõnis Kõnisi soovitusel. Aastatel 1994-1997, 1997-2001 ning alates möödunud suvest peasekretäri ametit pidanud Kõnisi põhjendas soovi ametist lahkuda seni püstitatud eesmärkide täitmisega.

"Res Publica võitis ühtejärke juba kolmanda hääletuse," ütles Kõnisi eestseisusele. "Arvamusküsitluste järgi oleme koos Keskerakonnaga võrdselt Eesti juhtiv erakond. Parlamendi ja ministerruumide töös hakkavad teatud rutiinid paika loksuma. Erakonnal on riigieelarve eraldiste näol olemas stabiilne finantsbaas."

Lumi sõnul on algalval perioodil erakonna olulisemateks ülesanneteks tegelda töödega, milleks valimiskeskonnas paratamatult jõudu ei jätkunud. "Need valikonnad on ennekõike liikmete parem kaasatus ja piirkondade tugevdamine," märkis ta. "Teiseks on tähtis küsimus meie poliitika selgust ja erakonna poliitika koordineerimisest. Kui volikogu eestseisuse ettepanekut aktsepteerib, siis langeb minu ametisse astumine ajajärku, kus peame tegema esimesed kokkuvõtted, kuidas oleme erakonnana oma huvide eest tänases koalitsioonis seisnud, mis on probleemid ja kus on lahendused."

Vastavalt Res Publica sisekorrale esitab eestseisus peasekretäri kandidaadi kinnitamiseks erakonna volikogule, mis koguneb tõenäoliselt oktoobri lõpus.

Peasekretäri ülesanne on juhtida erakonna igapäevategevust.

Lumi on lõpetamas õpinguid Tallinna Pedagoogikakoolis haldusjuhtimise erialal ja on õpinud vahetusüliõpilasena Helsingi Ülikoolis politoloogias erialal. Ta oli üks erakonna asutajaid ja Res Publica liige 1996. aastast. Enne peaministri nõuniku ametisse astumist tänavu aprillis töötas ta Res Publica poliitilise sekretärina.

Kõnisi ütles, et näeb edaspidi oma rolli erakonnas aktiivse liikmena ja mõnede tuleviku suunatud projektide innustajana.

Urmo Kübar

Üldkogu usaldas erakonna ministreid tööd jätkama

Urmo Kübar
urmo.kybar@respublica.ee

Septembri alguses Tartus kogunenud Res Publica kolmas üldkogu viis esimest korda Eestis läbi erakonna ministrite usaldushääletuse, mille kõik neli ministrit ka kindlalt läbisid.

Erakonnakaaslaste kõige tugevama toetuse pälvis sotsiaalminister Marko Pomerants, kelle jätkamise poolt hääletas 650 ning vastu 25 üldkogul osalenud liiget. 39 liiget jäid erapooletuks.

Haridus- ja teadusminister Toivo Maimetsa usaldas ametis jätkama 604 liiget, tema vastu hääletas 45 ja erapooletuks jäi 66 liiget. Rahandusminister Tõnis Paltsu poolt hääletas 527, vastu 106 ning erapooletuks jäi 80 liiget. Justiitsminister Ken-Marti Vaher kogus 470 poolt-, 160 vastu- ja 85 erapooletut häälet.

Kokku registreerus üldkogule ligi tuhat Res Publica liiget, kes lisaks ministrite usaldushääletusele said valida ka erakonna uusi juhtorganeid, kuulata seniste tegevusaruandeid ja hääletada teisi Res Publica oluliseid otsuseid.

Erakonna esimeheks valiti teiseks aastaseks perioodiks tagasi peaminister Juhana Parts, kelle poolt hääletas 899 ja vastu 17 üldkogul osalenud. Uuteks aseesimeesteks valiti Taavi Ves-

Uue eestseisuse esireas triumfeerivad Taavi Veskimägi (vasakul) ja Relika Alliksaar (paremal) kogusid liigi 600, Juhana Parts koguni liigi 900 erakonnakaaslaste toetuse. FOTO: JAAK NILSON

kimägi, Toivo Maimets ja Jaanus Rahumägi.

Oma esimehekoos peatus Juhana Parts valitsuse olulisematel ülesannetel, aga ka ohtudel, mis Res Publica ees seista võivad.

"Nimetan lihtsalt mõned sõnad: upsakus, olulise ja ebaolulise vahetegemise suutmatust, sideme kaotamine valijaga, kõige ümbertõkiline rahanumbri- tesse, hingeline tühusus, majandusliku reaalsusega sideme kao-

tamine," ütles Parts.

Peasekretär Tõnis Kõnisi kutsus oma ettekandes piirkondi võtma suuremat vastutust erakonnas toimuva eest. "Meie piirkonnas peavad sõnastama need ootused ja ülesanded, mida me oma Toompea poliitikutele seame," rääkis ta. "Samas peavad piirkonnad olema suutelised adekvaatselt ja kompetentselt hindama neid poliitilisi valikuid, mida Res Publica peab nii Tallinnas

kui ka kohalikes volikogudes võimuvastutust kandes iga päev tegema."

Üldkogu kiitis heaks ka erakonna ühinemise Euroopa Rahvaparteiga. Vastu võtmata jäid volikogus heaks kiidetud põhikirjamuudatused, sest kuigi nende poolt hääletasid pea kõik saalis olnud, ei saavutanud need nõutavat 2/3 üldkogule registreerunute hääletest.

Loe ka lk. 6

Uus server parandab info liikumist erakonnas

Urmo Kübar
urmo.kybar@respublica.ee

Res Publica uus infoserver võimaldab parandada teabe liikumist erakonnas, andes liikmetele uusi võimalusi kaasaraakimiseks ning valimiseks, millist infot ja kuidas nad saada soovivad.

Kui seni jõudis erakonna operatiivseim info liikmeteni peamiselt läbi ühe üldise e-posti infolisti, millele lisandusid mõned piirkondade listid, siis tänu uuele serverile on loodud mitmeid erinevaid liste, millest liige saab enda jaoks valida olulisemad.

LIIKMED KAASA RÄÄKIMA. Uuendustest olulisim on valdkonna listide loomine, mille kaudu saavad huvilistest liikmed hoida end kursis meie poliitika- te väljatöötamisega ning esitada oma arvamusi ja ettepanekuid. Esimestena käivitatakse järgmise nädala alguses hariduse ja sotsiaalvaldkonna listid.

Sotsiaalministri nõunik Erki Must ütles, et liikmete kaasamõtlemine ja -rääkimine on heade ja õiglaste poliitiliste otsuste sünniks väga oluline. "Te-

mad, millega ministrium tegeleb, puudutavad ju meid kõiki ning kindlasti on liikmetel häid ettepanekuid, kuidas üht või teist probleemi lahendada," lausus ta. "Loomulikult kaasame eksperte liikmeskonnast ja väljaspoolt ka praegu, aga uus list loob selleks kindla ja selge kanali kõigile."

Listi teise olulise funktsioonina märkis Must selgitamist, miks mingid valikud on tehtud. "Kui piirduda ainult meedias ilmuva infoga, võib pilt sageli ebataielikuks jääda," ütles ta.

UUED VALIKUVÕIMALUSED. Uus server võimaldab liikmel suuresti ise määrata, kuidas ta erakonna infot eelistab saada. Näiteks on võimalik tellida kõik päeva jooksul listi saabunud kirjad õhtul endale ühekorruga. See sobib näiteks neile, kes kasutavad arvutit harvemini ning soovivad seetõttu vähem e-kirju.

Samuti saab liige peatada listi kuulumine näiteks oma puhkuse ajaks või muuks perioodiks, kui ta e-kirju lugeda ei saa jpm. Kõike seda saab teha praegu aadressil <https://server.respub->

[lica.ee/mailman/listinfo](http://server.respublica.ee/mailman/listinfo), edaspidi aga ka RP kodulehe liikmetele mõeldud osas.

Enamik Res Publica liste on modereeritavad. See tähendab, et listi saadetud kiri läheb esmalt moderaatorile, kelle otsustada on, kas see saata listi või mitte. See võimaldab listi liikmeid kaitsta viirus- või rämps- postituste, juhuslike kirjade või muude listi sobimatute postituste eest.

INTRANET TAAS TÖÖLE. Pärast pooleaastast pausi hakkab oktoobris uuesti tööle ka Res Publica Interneti kodulehe liikmetele mõeldud osa ehk Intranet. See asub aadressil <http://intra.respublica.ee>, sinna pääseb ka otse avalikult kodulehelt.

@respublica.ee aadress igale liikmele

Tänu uuele serverile on nüüd iga Res Publica liikmel võimalik lasta endale teha respublica.ee tasuta e-posti aadress, mis seni oli vaid erakonna töötajatel.

See võimaldab Res Publica infolistidega liituda ja kõige ope-

Res Publica listid

- **Liikmete infolist** – kõige olulisem kogu erakonda puudutav info (eraldi eesti ja vene keeles)
- **Piirkondade listid** – info piirkonna tegemistest, selle esindajate tööst Riigikogus ja KOV-des jne.
- **Valdkondade listid** – list konkreetsest valdkonnast (nt. haridus, sotsiaal, majandus jne) huvitatutele, mille kaudu on võimalik hoida end kursis

valdkonna poliitikate ja tegevustega, avaldada arvamusi ja esitada küsimusi

• **Kogude ja klubide listid** – info vastava kogu või klubi tegevusest nende liikmetele ja huvilistele

• **Erakonna organite listid** – näiteks volikogu, eestseisuse, piirkonna juhatuse, kontori jne. listid.

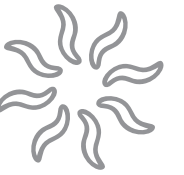
Kõik listid ei ole praeguseks veel käivitunud.

Nagu vanasti on Intranetis sissefoorumid, kus kõigil liikmetel on võimalus tõstatada arutlustemasid. Uuendustena on Intranetis küsitlused, online-intervjuud erakonna liikmetega ning mitmed dokumendid nagu näiteks aruanded meie Riigikogu või volikogu liikmete osalemisest istungitel jms. Oma Intraneti-osa on võimalik ehitada ka piirkondadel.

Uus server muudab info liikumise Res Publicas sama turvaliseks nagu Internetipangas. Info liigub serveris krüpteeritult, mis tähendab, et väljaspoolt ei ole kellelgi võimalik sellele ligi pääseda. Seda muidugi juhul, kui kasutaja ise ei suuna infot edasi vähemturvalisse keskkonda ega jäta oma paroole laokile.

sil respublica@respublica.ee või anda oma soovist teada erakonna kontoris telefonil (0) 6 109 244 või oma piirkonna sekretärile.

Urmo Kübar

Õpetajate sissetulekud kasvavad

Allar Tankler, Urmo Kübar
vota.voim@respublica.ee

Elarveläbirääkimistel suutsid haridus- ja teadusminister Toivo Maimets ning rahandusminister Tõnis Palts luua koolide omanikele ja koolijuhtidele tingimused, mis võimaldavad järgmisel aastal õpetajatele kokku ligi 12-protsendilist sissetuleku tõusu.

Valitsuse heakskiidu saanud järgmise riigieelarve eelnõu järgi tõuseb õpetajate palgafond 8%, millele lisandub maksukoormuse alandamisega kaasnev reaalselt sissetulekute kasv üle 3%.

Otsus, kuidas täiendav raha õpetajate vahel jagatakse, jääb järgmisel aastal kooli omaniku ja koolijuhi teha. Enamiku Eesti koolide omanikuks on kohalikud omavalitsused.

“Omavalitsuste positsioon on, et õpetajate miinimumpalgamäärased ei tuleks tõsta, vaid jätta palgapoliitika vabamad käed omanikule ja koolijuhiile. Valitsus toetab seda,” ütles Maimets. “Kui koolijuht otsustab kõigile võrdsest juurde maksta, on see tema otsus ja ilmselt ka õige.”

Kui valitsus suudab ametiühingutega kokkuleppele jõuda, et õpetajate miinimumpalgamäärased ei tõsteta, tekib koolijuhtidel ja omavalitsustel järgmisel reaalselt võimalus oma palgafondi kasvu arvestades maksta headele õpetajatele ka topeltpalka.

KOOLIDELE VABAMAD KÄED. Maimets kinnitas, et eesmärk on luua olukord, kus koolidirektor saab õpetajate koosseisu hariduse huvidest lähtuvalt efektiivsemalt moodustada ning tal tekiavad võimalused kasutada palka olulisel motiveerijana.

“Koolioomanikul on vastutus tagada õppeasutuses antava hariduse kvaliteet ja koolijuht on otseselt selle ülesande elluviija. Väljastpoolt on keeruline ette

Ühiskonnaõpetuse ja ajaloo õpetaja Eeva-Eili Kask jagab ministri seisukohta, et väljaspoolt on keeruline koolile ette kirjutada, kellele millist palka maksta, kuid peab oluliseks, et palgaotsused ei oleks üksi koolidirektori teha, vaid sünniks koostöös omavalitsuse ja hoolekoguga. FOTO: KRISTJAN VANASELJA

kirjutada, millisele õpetajale tuleb millist töötasu maksta,” selgitas Maimets.

Ministri sõnul on igal õpetajal kindlasti lisaks õppeaine edasi andmisele oluline roll kogu kooli õhustiku ja keskkonna kujundamisel ning seeläbi ka laste maailmapildi loomisel. “Seda olulist õpetaja omadust ei suuda mingite kriteeriumite alusel distantsilt hinnata,” sõnas Maimets.

Tartu Treffneri gümnaasiumi õpetaja, Res Publica liige Eeva-Eili Kask nõustus ministriga, öeldes, et tundide korralik andmine on õpetajatöö loomulik osa, kuid lisaks peaks õpetaja palk

olema seotud tema tööga väljaspool tunde – näiteks tema juhendatavate õpilaste kohtadega olümpiaadidel ja nende tehtavate uurimistöde sisuga.

PALGATÕUSUGA KOOS KVALITEEDI TÕUS. Maimets on seisukohal, et õpetajate palkade tõus ja muud investeeringud peavad eelkõige tagama hariduse kvaliteedi paranemise. Õpetajate palgatõus on osa hariduse kvaliteedi parandamisest, kuhu kuuluvad veel 21. sajandi kooli programm, võitlus koolivägivallaga ja õpetamise kvaliteedi tõstmine. Teisisõnu ootab ministerium, et

õpetajate palga kasvule järgneks ka jätkuv kvaliteedi tõus.

Haridusministri sõnul näitas eelarve tõoversiooni ümber tekkinud poleemika justkui tõuseksid õpetajate palgad järgmisel aastal kõigest 2%, selgelt, et hariduse tähtsust Eestis ei saa kuidagi alahinnata. „Haridus oli ja on Res Publica ning valitsusk koalitsiooni prioriteet,” rääkis Maimets. „Seda näitab seegi, et järgmisel aastal kavatakse valitsus suunata haridusse ligi 400 miljonit krooni, mis tähendab kõigi haridusinvesteeringute pea 20-protsendilist tõusu.”

RP võitleb vägivalla vastu koolis

Kooliaasta alguses tegid Riigikogu esimees Ene Ergma, haridus- ja teadusminister Toivo Maimets ning justiitsminister Ken-Marti Vaher avalduse, seades laste turvalisus riiklikuks prioriteediks.

“Kolmekesi ühendame oma jõud ning anname teada konkreetsetest sammudest, mida astume selle nimel, et algav kooliaasta oleks lastele parem kui kõik eelmised,” seisab Ergma ettekantud avalduses.

Ergma tunnistas, et vägi-vald laste suhtes ja laste vahel on sügavate juurtega probleem ja kinnitas, et allkirjutanutel puudub naiivne lootus kiiret edu saavutada. “Tõhusaimaks tõrjeks koolivägivalla vastu saavad olema aktiivsed Eestimaa inimesed. Usume, et miski ei paranda ühiskonda kiiremini ja põhjalikumalt kui kodanikualgatus – vastutustundlike ja hoolivate inimeste omakasupüüdmatu tegevus selle nimel, et meil kõigil oleks parem elada,” sõnas Ergma.

Kolmik kutsus üles kõiki inimesi märkama ja tunnustama neid, kes vabatahtlikult ja pühendunult tegutsevad selle nimel, et lapsed kogeksid vähem vägivallast ning rohkem sõbralikku tuge. “Muuda enast ja siis muutub maailm – mitte palju küll, kuid siiski sinu enda jagu,” ütles Ergma. “Lapsed teevad koolis tõsist tööd ja elavad keerulist elu. Olgem neile toeks.”

Presidendi otsevalimine Riigikogus

Septembris läbis parlamendis esimese lugemise põhiseaduse muutmine presidendi otsevalimiseks. Eelnõu algatas 72 Riigikogu liiget ning selle siuks on Vabariigi Presidendi valimine 2006. aastast rahva poolt, senise viie asemel kuueks aastaks ning kedagi ei saaks presidendiks valida kaks korda. Viimane klausel ei kehti tagasiulatuvalt ehk endisele ja praegusele presidendile.

Koalitsioonileppes on kirjas, et presidendi volitusi selle valitsuse ajal ei muudeta. Siiski on mitmed poliitikud viidanud põhiseadusliku kriisi võimalusele, sest otse valitud president saab omale liiga suure moraalse mandaadi riigi juhtimiseks. Põhiseaduse muutmise teine lugemine toimub Riigikogus tõenäoliselt detsembris.

21. sajandi kooli raha jagatud

Vabariigi Valitsus kinnitas eelmisel nädalal programmi “21. sajandi kool” tänavuse raha jaotuse. 21. sajandi kooli programmi abiga viiakse kõigi munitsipaali- ja riigi üldhariduskoolide õppekeskkond 2010. aastaks euroopalikule tasemele.

2003. aasta lisaelarvest eraldas Riigikogu programmile 145,4 miljonit krooni, millest 20% läheb õppevahendite soetamiseks ja 80% hoonete renoveerimiseks. Raha jagamine koolide vahel toimus vastavalt maakondlikele arengukavadele. Haridus- ja Teadusministerium seadis 21. sajandi kooli programmi 2003. aasta prioriteediks loodusõpetuse, bioloogia, geograafia, füüsika ja keemia. Paari nädala pärast arutab valitsuskabinet 2004. aasta tegevuskava.

Palts vabastas Sõerdi ametist

Rahandusminister Tõnis Palts vabastas septembri lõpus ametist Maksuameti peadirektori Aivar Sõerdi, sest distsiplinaarjuurdus tuvastas Sõerdi tööoskuste ebapiisavuse.

Näiteks on kasvanud nende kohtulahendite arv, mis on põhjustatud sisuliselt või vormiliselt ebapiisavalt motiveeritud maksuotsustest ja ettekirjutustest. Maksuametil puudub ka adekvaatne ülevaade õigusabi kulude suurusest, samuti on põhjendamatult suur kulutuste maht. Maksuameti töös on süsteemsed puudused andmebaaside kasutamisel ja andmepäringute teostamisel. Need võimaldavad näiteks maksuametnikul tutvuda maksumaksja andmetega tööülesannetega mitte seotud eesmärkidel.

Rahandusminister teatas oma käskkirjas, et valdkonnad, kus leiti puudusi, on piisavalt olulised ning nendes valdkondades esinevate puudujääkide tagajärjed on nii tõsised, et Sõerdi ei ole võimalik ametisse jätta.

Valitsus kiitis heaks 2004. aasta eelarve

Allar Tankler
allar.tankler@respublica.ee

Oktoobri keskel hakkab Riigikogu arutama valitsuse poolt kinnitatud 2004. aasta riigieelarve eelnõud, mille maht on kokku 46,5 miljardit krooni.

Rahandusminister Tõnis Paltsu poolt valitsusele esitatud eelarveprojekt on tasakaalus. Võrreldes tänavuse eelarve ja lisa-eelarvega kasvab riigi tulude maht 6,9 miljardi krooni ehk 17,2 protsendi võrra.

“Tegemist on riigieelarvega, mis toetab Eesti majanduse arengut ja Eesti inimeste heaolu kasvu,” ütles Palts. “Olen kindel, et see eelarve annab Eesti arengule uue hoo. Tegemist on inimesekeskse eelarvega, millest paistab läbi valitsuse selge soov parandada kõigi Eesti inimeste elujärge.”

Vastavalt koalitsiooni seatud eesmärgile elavdada majandust vähendades tööhõbe maksukoormust on 2004. aasta eelarves ar-

Üle-eelmisel pühapäeval tutvustas Tõnis Palts riigieelarvet ka erakonna volikogule. FOTO: KATRIN AINSOO

vestatud tänasest 2% madalama tulumaksuga ja 1400-kroonise tulumaksuvaba miinimumiga. Need kaks sammu kokku viivad riigieelarvest ligi 1,5 miljardit krooni, mis jääb inimestele kätte.

Eelarve prioriteetideks on perepoliitikasse ja haridus, mistõttu selles on nii 21. sajandi kooli projekt (105 miljonit krooni), haridus- ja kultuuritöötajate palga-

tõus (194 miljonit krooni), vane-mahüvitis (444 miljonit krooni), teadusele ja rakendusuringutele suunatavate vahendite suurenemine (80 miljonit krooni) ning tudengite õppetootuste laiendamine (114 miljonit krooni).

Tänu 14. septembril Euroopa referendumi langetatud “jah”-otsusele moodustab välisabi eelarvest 5,2 miljardit krooni.

Maksukoormuse alandamine ei kärbi KOV tulusid

Nagu koalitsioonileppes lubatud, ei vähendata maksukoormust omavalitsuste tulude arvelt. Kui siiani said kohalikud omavalitsused 56% laekunud tulumaksust, siis järgmisel aastal kasvab omavalitsuste osa ligi 67%-ni ning edaspidi suureneb nende tulubaas veelgi.

Tulubaasi suurenemise aluseks on uus valem, mille rahandusministerium kohalike omavalitsustega suve jooksul kokku leppis. Selle järgi hakkab kohaliku omavalitsuse tulumaksutulu sõltuma vaid tema territooriumil elavate inimeste arvust ja nende brutotulust ning seda ei mõjuta edaspidi riigipoolsed maksuvabastused. Sisuliselt kehtestatakse fik-

seeritud määraga ja riigi maksuvabastustest sõltumatu omavalitsuste tulumaks, mida on KOV-d aastaid taotlenud.

“Ühesõnaga, kõik jutud sellest, et maksumuutus tehakse KOV arvel, ei vasta tõele,” kinnitas rahandusministri nõunik Aivo Vaske. “Kohalike eelarvete kogukasv on 8% nagu oleks olnud ka juhul, kui muudatusi ei oleks tehtud, ja paljudel valdadel väljaspool pealinna ja nn. kuldset ringi on kasv isegi üle 8%.”

Vaske lisas, et selle raha saavad KOV-d kasutada oma soovijärgi, kuid Res Publica soovitus on suunata raha haridusse ja koolidesse.

Allar Tankler

Milline oli sinu panus Res Publica "jah" kampaaniasse?

Eiki Berg
Riigikogu liige
(Tartu linn)

Olin hakkaja mitmel rindel. Mulgi-maalasi teavitasin EL-i maaelupoliitikaga seonduvatest võimalustest. Virulasi katsusin veenda EL-i turvalisuses. Setodele jagasin jällegi õpetussõnu sellest, kuidas EL-i välispiiri oma kasuks teenima panna. Lisaks ELIS-e korraldatud poliitikute tuurid Võhma, Viljandi, Pärnusse ja Tallinnasse. Lõpuks koorus ka mingi üldisem pilt sellest, mis inimestel mureks ja meeltes mõlkumas: ikka söötis põllud ja kokkuvarisemas laudad. Oelda "ei" olnuks määratult kordi lihtsam kui "jah", ja seda ennekõike hinnanguna eelkäijatelt poliitikutelt.

Ela Tomson
Riigikogu liige
(Pärnumaa)

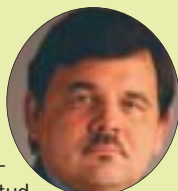
Kohtumisi oli õige palju, eelkõige mu kodukandis Pärnus ja Pärnumaal. Kaks kohtumist jäid asjalikkuse ja hea üksteisemõistmisega eriti meelde: Pärnumaa serval asuva Varbla valla Saulepi küla rahvas on mulle tuttav juba valimisteelsest ajast. Teine tore kohtumine oli Pärnu rannapargis. Oli vaidlust, oli eriarvamusi, aga palju sai selgemaks. Kui lõpuks laiali läksime, ei olnudki seltskonnas enam ühtki ei-mõtlejat. Nii nad ise kinnitasid, lausa kooris.

Siiri Toomik
RP Võrumaa piirkonna esimees

Tulemus näitab, et Võrumaa piirkonna panus jäi väikeseks, olime üks eitavamaid maakondi. Kohalike liikmete kampaaniarühmad ei käivitunud ja laiemat teavitustööd ei toimunud. Peab arvestama ka seda, et väljaspoolt tulles on lihtsam kampaaniat teha, meil siin tuleb nende inimestega aga igapäevaselt edasi suhelda, kes ka "ei"-meelsed on. Teiseks, eks uskusime, et tuleb "jah" ka siis, kui me väga ei pinguta, nii suur "ei" ütlejate hulk oli ootamatu. Nii et tuleb tuhka pähe raputada: kui oleksime aktiivsemad olnud, oleks "jah" Võrumaal kindlasti tugevam olnud.

Tarmo Leinatamm
Riigikogu liige (Jõgeva- ja Tartumaa)

Jõgevamaa on teadupärast üks põhjendamatult unustatud kant, kus kõik progressiivne ja pragmaatiline tundub kauge ja hoomamatu valgustäpinä. Sealsete inimeste tegemisi varjutab pessimism, mis tuleneb elujärje madalast tasemest ja tööpuudusest.

Paratamatult mõjub maakeelne vale usutavamalt, kui kõrgpilotaazh rahvuslikest eesmärkidest või heaoluühiskonnast. Tänu sellisele tulemusele hakkab meis kindlasti tööle punane vilkur, mis suunab meid sügavamale analüüsile. Riiki peab olema tunda ja kuulda kõikjal, igal hektaril Eestimaal - see võiks olla alus tulevastele tegemistele.

Res Publica tõi 14. septembril Eestisse kevade

Allar Tankler
allar.tankler@respublica.ee

Et Riigikohus ei pidanud vajalikuks rahuldada Kalle Kulboki ja teiste kaebusi, sai keskvalimiskomisjon oktoobri esimesel reedel kinnitada Euroopa Liidu rahvahääletuse tulemused.

Kokku osales rahvahääletusel veidi enam kui 64% valimisõigusega eestlastest, mis on enam kui viimaste aastate valimisaktiivsus ning oli seni ka kõige suurema osalusega euroreferendum Kesk- ja Ida-Euroopa riikides. Nädal hiljem toimunud hääletus Lätis suutis ainsana Eesti püstitatud rekordi purustada.

Kõige suurema "jah"-kampaania korraldanud Res Publica eurokampaania juhtühma kuuluv Riigikogu väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson nentis, et kõr-

ge osaluse eest tuleb tänada eurovastaste aktiivsust ning Res Publica kampaaniat, mis näitas emotsionaalselt, kuidas Euroopa Liit iga inimese elu puudutab.

"Meie kampaania mõte oli tõestada, et Euroopa Liit ei ole ainult tumesinised tähelipud, eurodirektiivid ja Brüssel, et see ei ole ainult ametnikke ja poliitikut puudutav otsus," selgitas Mihkelson. "Me näitasime, kuidas see on kogu rahva asi ja meie kõigi elu paremaks muutev sündmus ning lisaks veenmisele motiveeris see inimesi ka hääletuskastide juurde tulema."

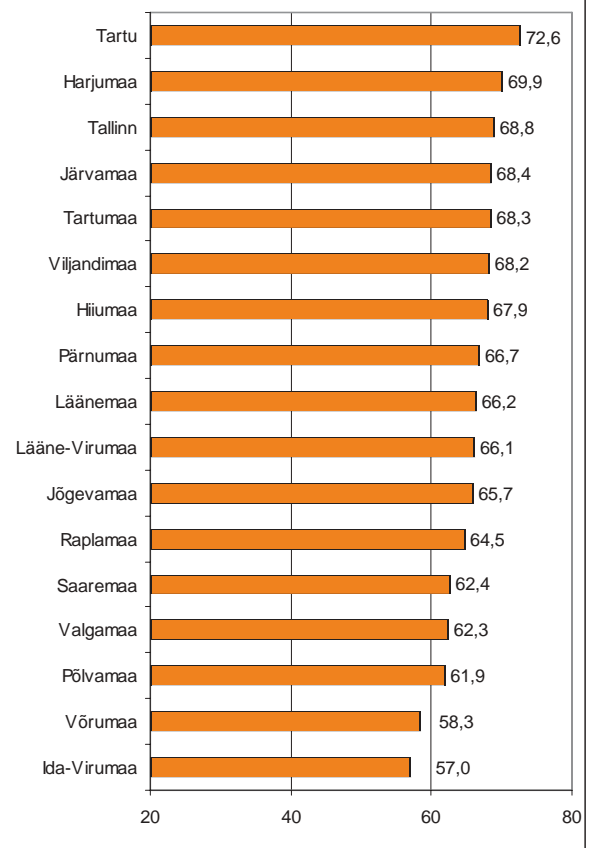
"Jah" ütles valimistel 66,8% hääletanutest ehk ligi 370 000 inimest, "ei" vastas 33,2%. Kõige enam toetasid Euroopaga liitumist tartlased (72,6%), harjumaalased, tallinlased ja järva-

maalased (57%). Skeptilised olid ka Lõuna-Eesti maakonnad.

Tulemuste järel kogu eesti rahvast õnnitlenud Res Publica esimees, peaminister Jühan Parts hindas hääletusele eelnenud debatti sisukaks ja viljakaks. "Arutelude käigus on meie kõigi teadmised Euroopa Liidust süvenenud. Debati käigus esitatud tõsised argumendid ja visioonid tõestasid, et meil kõigil on üks eesmärk - kujundada Eestile parim tulevik. See näitab, et meie rahvas on ühtne," kinnitas Parts.

Parts nentis, et Eesti taasiseseisvumisest alanud ülemineku- periood lõppes 14. septembril ning Eesti on jäädavalt tagasi pöördunud Euroopasse. "Üks raske etapp on läbi, head sõbrad - Eestisse on jõudnud kevad!" üt-

"Jah!" võit maakondades

les Parts referendumipäeva iseseisvus on tugevnenud, meie areng on stabiilsem ja meie tulevik on kindlam." öhtul. "Kui te küsite, mis on Eesti jaoks muutunud tänase öhtuga, siis vastan - meie

Mis tõi edu?

Õige suhtumine

Seekordse kampaania loosung pärineb Anton Hansen Tammsaare sulest, ettepaneku "Elu läheb paremaks!" kasutusele võtta tegi riigikogulane Tiit Matsulevitš, kes on muide ka "Vali kord!" autor.

Positiivsus

Relika Alliksaar (vasakul) ja Helen Klaus kogu eurokampaania enim kõneainet pakkunud loosungiga. Muide, meie seksikate meeste postkaart oli teemaks isegi Euroopa Parlamendi istungil!

Töökus

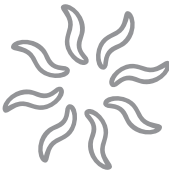
Res Publica Tartu kontor ööl enne 6. septembri Tartu tänavademonstratsiooni.

Otsustuskindlus

Kohaliku omavalitsuspoliitika sekretär Priit Sibul vääramatul sammul teel eurovastaste levitatavaid valesid ümber lükkama.

“Poiss on ju noor ja loll!”

Res Publica Lõuna-Eesti A-rühma liige Mihkel Kübar (pildil) meenutab eredamaid kohtumisi euroeitajate ja -skeptikutega ligi poolteisekuusest kampaaniast.

Et inimesed hoolimata meedias käinud diskussioonist või terve suve mööda Eestit kihutanud Eurobussist eriti ei teadnud, mis kaasneb Euroopa Liitu astumisega või mida see nende elus muuta võiks, sai kahe Res Publica kampaania A-rühmaga ringi liikudes kiiresti selgeks.

Kuigi jah – oli küllalt ka neid kodanikke (peamiselt vanemad härrasmehed, valdavalt põllutööle keskendunud, elus kibestunud, kõike lugenud-uurinud-teadvad), kes olid veendunud hoopis selles, et “mina-olen-kõige-targem-sina-aga-noor-ja-loll-ega-tea-elust-midagi”. Vanahärra Jõgevalt näiteks alustas meiega suhtlemist sellest, et kampaaniabuss on parklasse valesti pargitud, ning lõpetas hüüatusega “kõik riigikogulased kusevad ju nurka ja varastavad öösiti bensiini!”

Valga postkontori töötaja sõnul on igasugune põhiseaduse muutmise üldse võimatu. “See, mis kord on tehtud, on muutmatu,” sõnas ta fataalsel ilmel. “Ei saa seda muuta ei Riigikogu, rahvas, president ega Valga postkontor.” Üldiselt tuleb aga Valga kohta ainult kiidusõnu lausuda, sest nii komihimulist pensionärkonda ei olnud ma varem näinud.

Seevastu Tartu turul õnnestus mul jääda kolme naisterahva turmtule alla. Laupäevase päeva kohta oli vähe ostjaid ja nii sai kahest vahvast turutädist kõiketeadvad euroeitajad. Neile lisandus daam, kes rahustas naisi juba tuttava lausega: “Poiss on ju noor ja loll!” Seepeale rebis vihast siniseks muutunud turuproua meie postkaardi ribadeks ning viskas vastu maad, nii et asfalt vappus.

Põltsamaal tabas meid ootamatult Soome riigi kodanik, 50ndates mees.

Soome-eestikeelne kihutuskõne euroliidu negatiivsetest külgedest oli pikk ja äge, hoolimata sellest, et meie ebarahuldava soome keele oskuse tõttu muist selle sisust meile selgusetuks jäi. Võis näha, et kampaaniabussile oli soomlane oma mõtteis juba pommi alla pannud ning rusikas käed andsid märku, et peos olev kujuteldav detonaator aktiveeritakse koheselt.

Oli toredaid kokkupuuteid ka “Ei Euroopa Liidule!” liikumise inimestega. Nendega vesteldes said mitmed asjad meie riigi kohta selgemaks: alates taasiseseisvumise saavutamisest kõrgema vae abil kuni selleni, et 10 aastaga ei ole ükski asi siin paranenud. Viimast väitis mees Põlvast, kelle pika “Eesti elu pole midagi väärt” ettekande lõpuks palusin nimetada kasvõi üks asi, mis on hetkel hästi, lisaks sellele, et ilm on äärmiselt kaunis? Kaks sekundit mõtlemist ja mees andis veendunud vastuse: “Midagi!”

Positiivseima mulje jättis noorem naisterahvas Kanepis. Keset keskpäeva, kui väikses kohas liikusid peasjalikult vanemad inimesed, ilmus eitea-kust välja imeilus neid lüpsikuga. Milliks tal lüpsik oli, me uurima ei hakanud, aga mida ta Euroopast arvab,

uurisime küll. Selgus, et ei teadnudki midagi. Selgitustöö sai eeskujulikult tehtud ning lubatud “jah” sellelt neiult ehk 14. septembril ka antud.

Tagantjärele on kõiki kohtumisi tore meenutada. Need poolteist kuud viisid kokku inimestega, kellega kunagi varem – ning julgen väita – ka kunagi hiljem enam ilmselt ei kohtu.

Igasugustes kampaanias osalemine ja inimestega suhtlemine annab selgema pildi Eesti elust kui ajalehtede sirvimine või sõpradega saunas ehk sõbranedega kohvilaua ääres arutamine. Ka referendum tulemus näitab, et kampaaniatöö ei ole ainult oma energia ja aja kulutamine, vaid on kasulik nii sulle endale, erakonnale, riigile ning rahvale, kes tihti ei tea, mida arvata ja kuidas käituda. Ning selleks me ju olemegi, et neid aidata.

Res Publica kolmas võit

Andres Kask
kampaaniajuht

Erakonna kolmas suur kampaania on seljatanud ning võime tõdeda, et tegime jälle ajalugu.

Miks me kampaaniat korraldasime? Esiteks oli tegu Eesti tuleviku olulisima küsimusega ning kindlasti ei saanud Res Publica sellise otsuse langetamist käed rüpes kõrvalt vaadata. Teiseks ja sama oluliseks oli küsimus RP tulevikust – kui rahvas oleks hääletanud vastu, oluks meil väga raske selgitada, miks 7 aastat tehtud ettevalmistus meie valitsusajal just sellise lõpu sai.

RÄÄKISIME SELGES KEELES. Kampaaniat planeerides lähtusime põhilisest rahva ootusest – elatustaseme tõusust ning sidusime selle lihtsate emotsionaalsete piltidega ning arusaadavas keeles esitatud argumentidega. Meie strateegia oli lihtne, erinevalt üldlevinud arusaamast, et Euroopa Liitu ei ole võimalik lihtsate sõnadega selgitada ning see pole muud kui Brüsseli bürokraatia ja ametnike koostus.

Mida Res Publica sellest kampaaniast võitis? Üks peamine erakonna edukuse mõõdupuu on tema reiting avaliku arvamuse küsitluses ning meie tõus kampaania ajal oli selgesti näha: 17%-lt 22%-le. Lisaks olime tugevalt meedias ning see aitas meid kinnistada europrotsessi juhtivaks jõuks. Et tulemus oli võidukas, siis lisandus Res Publicale taas kord võitva erakonna imidzhit. Kuigi “Meiega võidab!” oli hoopis ühe teise erakonna loosung, on elu näidanud, et enim kirjeldab see meid.

Meie kampaania koosnes kolmest suuremast tegevusest: poliitike tegevus meedias ja ringsõidud, kaks professionaalset agiturühmat ning tänavademonstratsioonid. Hiljem lisandusid tootekampaania, kus meie toetajad levitasid RP Jah-logo, ning välireklaamiga foonikampaania. Lisaks veel koolinoorte eurohääletus, mis meedias küllalt laia kolapinda tekitas.

MIS LUHTUS? Kõik siiski ei õnnestunud. Kui eelmised kaks kampaaniat olid edukad eelkõige tänu liikmete võrgustiku tublile tööle, siis seekord võrgustik ei käivitanud, mis pole nii suure kampaania-koormuse puhul ka üllatav. Samuti võib miinusena välja tuua osade poliitike leiget huvi: enamus piirdus toetava pealtvaataja rolliga ning aktiivselt osalesid kampaanias ainult üksikud.

Kõige suurema töö tegi ära siiski kaks meie agiturühma, keda harisid euroasjatundjad ning suhtluskoolitajad ja kes varustati tasemel materjalide ja pilkupüüdvate kampaaniabussidega. Suhtlemine küla küla kaupa ning inimene inimese kaupa andis tulemusi, mida ei tasu alahinnata. Aärealadel oli paljudele üllatuseks juba seegi, et keegi viitsis nendega üldse rääkima tulla.

Kampaania lõpuüritusel astus minu juurde Eurointegratsiooni büroo juhataja Henrik Hololei, kes ütles: “Ilma teie kampaaniata oleks vist küll see “jah” tulemata jäänud ja oleksime lätlastega sarnaselt pidanud selgitama, miks Eestis kampaaniat pole. Teie tegite ära kogu selle töö, mida oleksid pidanud tegema teised erakonnad ja huvigrupid. Aitäh!” See tänu kuulub kõigile neile, kes kas suuremal või vähemal määral oma panuse kampaanias andsid. Neile, kes mõtlevad Eesti asja peale ka valimistevahelisel perioodil ega pea paljaks oma panust ühise asja eest anda.

Ühtehoidmine

Neli Res Publica tänavademonstratsiooni tõid rongkäikudesse tuhandeid inimesi, kes tegid avalikkusele meie seisukoha selgelt teatavaks.

FOTOD: KATRIN AINSOO, KRISTJAN VANASELJA, JAAK NILSON

Kampaania arvudes

- Kulus 1,25 miljonit krooni ehk 96 senti iga Eesti elaniku kohta (millest osa tasus Euroopa Rahvapartei)
- Kaks A-rühma sõitsid läbi kokku 22 000 km ehk pool teed ümber maake-ra

- Tootsime:
 - 100 000 postkaarti (10 erinevat nii eesti kui ka vene keeles) ehk otsakuti maha ladudes katkematu rivi Paidest Türile
 - 60 000 voldikut (nii eesti kui ka vene keeles), mis kaalusid kokku 1,9 tonni
 - 110 000 kleebist, millega oleks saanud katta veidi rohkem kui korvpalliväljaku suuruse pinna
 - 300 kg komme, mis katnuks ühe inimese poolteise aasta energiavajaduse
 - Lisaks veel 50 000 kümne eurovale trükist, 10 000 rinnamärki, 5000 pastakat ja 3000 A2 plakatiit

- Toimus 4 demonstratsiooni: Pärnus, Tartus, Narvas ja Tallinnas
- 13. septembril oli meie raadioreklaam eetris 482 korda
- Ene Ergmal oli kampaania ajal 103 kohtumist kokku 4500 inimesega, Juhana Partsil 98 kohtumist 24 linnas.

Võta Võim

Ilma paanikata

Viimastel nädalatel toimunud muudatused meie Riigikogu fraktsiooni koosseisus on andnud mõnede kommenteerijate meelest piisavalt alust rääkida apokalüptilisi jutte kriisist Res Publicas, mis päädivat kohe-kohe ka koalitsiooni lagunemisega. On see siis nii?

"Võta Võim!" on seisukohal, et pealiskaudsus ja suva-järelduste tegemine ei ole analüütikule parimad abilised. Kui vaadata fraktsiooni koosseisus toimunud muudatusi rahulikult, näeme, et paanika ei ole põhjust.

Taavi Veskimägi lahkumine seoses rahandusministriks saamisega on poliitikas täiesti tavaline samm – samamoodi lahkusid aprillil fraktsioonist ju ka Juhan Parts, Marko Pomerants, Ken-Marti Vaher ja Tõnis Palts. Paltsu ministriametist tagasiastumise põhjused on nii poliitiliselt kui ka inimlikult mõistetavad ja austust väärivad, niisamuti nagu valitud aeg selle sammu tegemiseks – riigieelarve sai valmis ja valitsuse heakskiidu ning sellega lõppes üks suur töötapp. Rahandusspetsialistina on Veskimägi protsessis pidevalt osalenud ning saab siit sujuvalt jätkata.

Sisuliselt sama on Külvar Mandi lahkumine seoses sotsiaalmistriteeriumi abiministriks saamisega.

Hannes Võrno ja Hirvo Surva lahkumise põhjused on teised, kuid samuti arusaadavad. Võrno otsustas lahkuda seoses kriitikaga tema lisategevuste aadressil, Surva seoses kasvava koormusega mitme Eesti tippkoori dirigendina ja laulupeojuhina. Kas nad petsid sellega oma valijaid? Vastus on selge "ei". Kummalegi antud hääled ei lähe kaotsi, nende tööd jätkavad uued saadikud, kes ajavad edasi sama poliitikat mis nemad. Mõlemad mehed lahkusid vaid fraktsioonist, mitte erakonnast, kus nad oma kogemuste ja teadmiste ka edaspidi meie eesmärkide saavutamisele kaasa aitavad.

28-liikmeline kooslus on piisavalt suur, et selles aeg-ajalt toimuvaid muudatusi loomulikuks pidada ja neid mitte valuliselt võtta. Püsime kindlalt valitud kursil ja jätkame võetud ülesannete täitmist. Üheskoos ja naeratades.

Töö põhikirjaga kestab

Urmas Reinsalu
Res Publica
volikogu
esimees

6. septembri üldkogul Tartus olid hääletamisel ka Res Publica põhikirja muudatused, mida oli eelnevalt arutanud ja heaks kiitnud ka erakonna volikogu. Nagu teada, jäid need üldkogul vastu võtmata. Miks nii läks ja mida see tähendab?

Vastavalt erakonna põhikirjale nõudnuks muudatused 2/3 üldkogule registreerunute heakskiitu. Olgugu et hääletusel toetas valdav enamus üldkogul osalejaid muudatusi, jäi nõutav poolthääle arv siiski saavutamata, sest suur osa hommikul üldkogule registreerunudist oli pärastlõunal toimunud arutelu ja hääletuse ajaks lahkunud.

Iseenesest ei ole selles siiski

midagi traagilist, sest ka kehtiva põhikirja alusel saame kenasti organisatsiooni arendada ja korraldada. Muudatused olid mõeldud lihvimaks ebatäpsusi ja korraldamaks suure ühingu vajadustele vastavalt ümber erakonna juhtimise mõningaid põhimõtteid.

Võimalikud põhikirja ja sisekordade muudatused tulevad arutelule ja heakskiitmisele järgmisel erakonna üldkogul tuleval aastal. Seni saame kehtivat põhikirja ja erinevaid ettepanekuid veel rahulikult analüüsida.

Selle tööga hakkavad tegelema peatselt moodustatav Res Publica uus programmikoord ja seeläbi volikogu põhikirjakomisjon.

Siiras tänu tuleb öelda neile erakonnakaaslastele, kes seni on meie põhikirja-aruteludes kaasa löönud ja ettepanekuid esitanud. Jõudu meile ka edaspidiseks!

Meie Euroopa poliitika

Ott Lumi
peaministri nõunik

14. septembri Euroopa referendum tõi tulemuse, mida Res Publica valitsuse juhtpartei ja ühine minist toetava erakonnana ootas.

Kuid nüüd oleme uues olukorras. Poliitiline debatt erakondade vahel ja valijaskonna ees ei toimu enam kas-küsimuse ümber. Veelgi enam, ka arutelud sellest, milline on Eesti roll Euroopa Liidus, kas oleme aktiivne või passiivne, rohkem nagu Soome või rohkem nagu Rootsi, ning muud väljakujunenud klišeed ei kõlba enam ammugi tõsiselt võetava poliitilise erakonna seisukohaks. Nende koht olgu pigem gümnaasiumi kirjandis.

Seega peame nüüd, pärast rahvahääletust, alustama tõelist ja tõsist diskussiooni erakonna sees selle üle, milline on meie seisukoht kõikide aktuaalsete Euroopa poliitika suhtes. Ja aeg seismise selguse saavutamiseks surub peale küllaltki karmilt. Juunis toimuvateks Euroopa parlamendi valimisteks peame suutma sõnastada täpsed Euroopa poliitika seisukohad.

Lähtekohtadeks on siin meie erakonna programm ja valitsus-

programm. Aga ka septembri üldkogul vastuvõetud EL avaldus, kus sõnastasime selge aluse Res Publica kui konservatiivse ilma-vaate kandja lähtekohaks Euroopa küsimuses.

FÖDERATSIOONILE VASTU. Ütleme, et meie jaoks on EL-s oluline see, mis pakub Eestile suuremat turvalisust ning laialdasemaid arenguvõimalusi ning et oleme vastu föderaalsetele Euroopale. Ütleme, et Euroopa Liit on meie tulevik, kuid Eesti jääb meie kodumaaks.

See tähendab, et meie vaade Euroopale on pragmaatiline ja Eesti huvidest lähtuv. Meie jaoks on selged teatud põhimõttelised hoiakud. Oleme kindlasti skeptilised kõikide katsete osas anda tänast liikmesriikide otsustuspädevust EL institutsioonidele. Me toetame igati ühisturu arengut. Kuid me pole huvitatud sellest, et pädevus maksu-, kaitse- ja sotsiaalpoliitika valdkonnad kanduks Eestist Brüsselisse.

Oleme erakonnana kujundanud selged vaated ka Euroopa Liidu põhiseadusliku lepingu osas. Oleme seisukohal, et väikeriikidele seni ette nähtud kohtade arv Euroopa parlamendis peab säilima.

Taotleme, et põhiseaduslik leping sätestaks ühemõtteliselt, et volinikukoht oleks igal liikmesriigil. Me ei toeta tihendatud koostööd EL ühiskaitse osas ja sõjalistes küsimustes ja seisame selle eest, et otsuste tegemine Euroopa ülemkogus jätkuks ühehäälsuse alusel.

HARIDUS PRIORITYET KA EUROOPAS. Oluline on mõista, et Euroopa Liidu poliitika ei ole asi iseeneses ja ennekõike peame Euroopas seisma samade väärtuste eest, mille eest seisame Eestis.

Üheks selliseks on haridus- ja teaduspoliitika. On kaks täiesti erinevat küsimust, kuidas Eesti jõuab järele Euroopa keskmisele ja kuidas Euroopa suudaks tootlikkuse ja konkurentsivõimele püüda USA-d, kuid lähtudes sellest, et teadmispõhisele majandusmudelile järk-järguline liikumine on Res Publica programmi aluspõhimõte, on meie huvides rõhutada, et just see valdkond peab tõusma senisest oluliselt rohkem üle-euroopaliseks küsimuseks. See on Eesti tähtsaid eesmärke, sest läbi selle kasvab meie konkurentsivõime ja elanike heaolu.

Res Publicast sai tänavu mais

Euroopa Rahvapartei assotsieerunud liige. Meie täisliikme staatus tekib automaatselt Eesti ühinemisel EL-ga 1. mail.

See annab meile võimaluse rääkida kaasa kõikides Euroopa Liidu poliitika küsimustes. Euroopa Rahvapartei programmi kaavad aastateks 2004-2009 seab Euroopa arengule viis prioriteeti. Need on töö tagamine kõigile eurooplastele ja heaolu kasv; keskendumine tervishoiupoliitikale; keskendumine keskkonnapoliitikale; globaliseerumisest tulenevate probleemid nagu vaesus, terrorism ja epideemiad ning tõhus ja läbipaistev riigihaldus. Just nendele valdkondadele peaksime keskendama ka oma Euroopa poliitika ja esitama konkreetse platvormi parlamentivalimisteks.

Ennekõike on vaja aga selgeks rääkida, milline saab olema erakonna sisene otsustusprotsess seisukohtade kujundamiseks Euroopa Liidu küsimustes. Selle küsimuse peame lahendama veel selle aasta jooksul. Nii saame olla kindlad, et meie ministrid ja Riigikogul liikmed esindavad Euroopas just nimelt erakonna poliitikat, mitte ametnikkonna poolt ettesõedetud seisukohti.

Valitsuse hariduskavad on teostatavad

Ago Künnap
Eesti
Lastevanemate
Liidu esimees,
RP Tartu
piirkonna liige

Res Publica praegused sammud haridusolude parandamiseks Eestis on avalikus sõnas esile kutsunud ulatuslikku kära. Esiteks ei taheta sageli aru saada, et riigivõimul pole kogu hariduses vajatavat raha võimalik anda üleöö ning tegelikult on praegu haridusse suunatud märkimisväärselt rohkem raha kui seda varem tehti on.

Teiseks azhiotaazhiobjektiks on see, kuhu konkreetselt täiendavat raha suunatakse. Kriitikatule all on "21. sajandi kooli" projekt kui panustamine nõ. asfaldisse ajude asemel. Seejuures unustatakse aga ära kavandatud panustamine "ajudesse" – lisa-

summad õpetajate palgafondi jaoks. Heale õpetajale suurema palga maksmise sihti kujutatakse teostamatuna, sest polevat võimalik kindlaks määrata, kes on hea õpetaja.

Sellelaadse suhtumise juhtkujus on saanud leheveergudel Tallinna Prantsuse Lütseumi direktor Lauri Leesi. Ma arvan, et Lauri Leesi on hea koolidirektor, vähemalt üldkehtiva arusaama raames. Kuid asjata kujutab ta end Üksildase Uitaja kurblikus rollis ning võtab enda peale asju, mille eest ta ei peagi üksi hoolt kandma. Kas lütseumil on tõesti nii vilets hoolekogu, et direktor sellelt põrmugi abi ei saa? Või nii kehv tagasiside lapsevanematega, et sellest koolile mingit tulu ei tõuse?

On tõsi, et meil on koolidirektorid ja õpetajad sageli isoleeritud lapsevanematest ja lapsevanemad ise sageli liiga passiivsed rakendama oma õigusi koolide

juhtimisel. Koolidel on hoolekogud või nõukogud, kuhu kuuluvad ka lapsevanemad, ning et koolidirektor on kogu ees aruandekohustuslik.

On päevselge, et hoolekogu või nõukogu on see organ, kelle abil direktor peaks suutma kindlaks määrata ka oma kooli head õpetajad, et neile rohkem palka maksta. Keegi ei ootagi direktorilt ainuisikuliselt otsuseid.

Arukas ja tegus endisest õpetajast haridusaktivist Raivo Juurak on see mees, kellelt olen kuulnud mõtte, et kool on bonne, kellele on palganud laste vanemad oma lapsi kantseldama. Ja pole selle bonne asi tulla oma leivai-sale ütlemata, kas need lapsed üldse talle kantseldamiseks kõlbavad või kuidas just peab ta õigeks neid kantseldada. Täpselt nii: lapsevanem – maksumaksjast riigikodanik – on see inimene, kes otsustab, kuidas tuleb tema last harida ja kasvatada. Nagu tema

määrata on demokraatia tingimustes see, mis toimub riigis.

Ja kui see kas kooli või ka kogu riigi korral tegelikult nii ei ole, siis peavad kodanikud viga kõigepealt enda juurest otsima. On ju tuntud ütlus, et iga rahvas väärub oma valitsejaid. Kui see rahvas ise laseb kõnealusel bonnel või laiemas riiklikus mõttes kellel tahes muul end volilist kamandada, ei väarigi ta ju paremat.

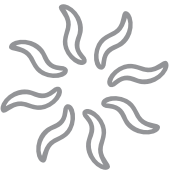
Koolis veedab laps suurema osa oma ajast, kuid vanemad ei saa seal toimuvat juhtida. Samas kujuneb koolieas välja lapse isiksus, arenevad tema suhtlus- ja toimetulekuvõimed. Seega on äärmiselt oluline, et koolis toimuv osaleks ka ühiskond. Õpilane ei suuda alati ise enda eest seista. Üksinda on ka lapsevanemal raske midagi lapse kaitseks ette võtta, sest koolil on ohtralt võimalusi igasuguse sekkumise eest lapsele kätte maksta.

Võta Võim

Res Publica ajaleht

Toimetaja:
Urmo Kübar
Address: Võta Võim,
Res Publica, Hobujaama 12/
Narva mnt. 9E, Tallinn 10151

E-post:
vota.voim@respublica.ee
Telefon: (0) 6 109 244
Faks: (0) 6 109 243
Layout: Kuubik 050 78 372
kuubik@hotmail.com

Res Publica laev tugevneb

Res Publica parlamendifraktsiooni vastane esimees **Siim Kiisler** (pildil) arutleb intervjuus "Võta Võimule!" teemadel nagu hiljutised lahkumised Riigikogust, saadikute lisatööd ja fraktsiooni ees seisvad olulisemad sihid. Intervjueeris Alari Rammo.

Res Publica fraktsioonist lahkus hiljuti mitu inimest? Miks?

Meedia on need lahkumised paljus üle paisutanud. Ütleksin nii, et Hirvo Surva ja Hannes Võrno olid nii valimiste ajal kui ka nüüd need, kes nad on. Ka valijad teadsid, et nende elus saab ka edaspidi tähtsal kohal olema töö televisioonis või Eesti laulukultuuri arendamisel. See oli kõigile teada, et sama koorusega mõlemal kohal jätkata on raske ja ka valikud saavad rasked olema.

Kas see tähendab, et Res Publica eksis kevadel kandidaatide valikul?

Sellele andis hinnangu valimistulemus. Kordan, et meie inimesed polnud tundmatud, kes rääkinuks endast midagi, mida nad ei ole. Kõik olid oma soovides ja tahtmistes avameelsed ning valijad hindasid just uue vere toomist poliitikasse.

Hindasid siis lahkunud saadikud enda prioriteete valesti?

Prioriteetid olid ju inimestel endil teada, aga suuresti ei osanud me keegi hinnata järjekindlat survet pressi poolt, kes ei lähtunud faktidest, vaid kõmunistest oletustest saadikute kohta. Olen veendunud, et näiteks Hannes Võrno koguks täna sama palju häali või isegi rohkem ja nii tema kui Hirvo Surva saaks oma tööga Riigikogus jätkuvalt väga hästi hakkama.

Res Publica tahtis tuua poliitikasse uusi inimesi, värskeid mõtteid, nüüd süüdistatakse meid ebaküpsuses. Miks see nii on?

Nimetagu kriitikud mõni riiklik otsus, kus meie ebaküpsus on väljendunud? Selge, et inimesed peavad palju õppima, aga nagu Postimehe uudistepealik Kalle Muuli on öelnud, näivad meie otsustusprotsessid kõrvaltvaatajale vaevaled ja aeglased, aga lõpuks tuleb välja päris korralik asi.

Saadikute ja Paltsi lahkumise taustal öeldakse isegi, et rotid lahkuvad uppuvallalt laevalt...

Näen meie laeva selgelt tugevnevas. Kui me olime poole aasta eest paljude ideede ja sõnumitega erakond, kes oskas teha kampaaniaid, siis täna on Res Publica suurima toetusega ühiskonna kõikidelt tasanditelt ja me peame poliitilisel kaardil jõuliselt liidrikohta.

Juttu on olnud mõne teisegi saadiku lahkumisest. Palju muutusi veel ees on?

Täna ei näe ma ühegi inimese silmis soovi siit ära minna, aga kõike ette ei näe. Üksikuid muutusi ma ei pelga, sest ma tean, kui pikk on meie pink ja kui tugevad poliitikud on valmis iga hetk Riigikogu liikme tööle asuma.

Milline on sinu seisukoht saadikute lisatööde osas?

Paljud meie inimesed tegelesid poliitikaga enne valimisi töö

kõrvalt ja see võttis palju aega. Siis andsid nad endale aru, et see ei tohi põhitööd segada ja sama kehtib ka nüüd, aga vastupidi. Ei ole sugugi harv variant, kus lisategevus aitab Riigikogu tööle kaasa, et olla valdkonnaga kursis. Riigikogu liige peab aga ise tajuma, millega tal sobib tegeleda ja millega mitte.

Nimeta enda olulisemad väljakutsed fraktsiooni esimehena? Elkõige püstitada üheskoos

igale Riigikogu liikmele eesmärgid, mida ta peab eelseisva 3,5 aasta jooksul saavutama.

Me peame suutma oma siht-rühmade seisukohti realses poliitikas saadikute abil ellu viia.

Fraktsioon peab muutuma tõsisemalt Res Publica poliitika kujundamise ning elluviimise kohaks. Täna ei käi me veel päris ühte jalga, kuigi Taavi Veskimägi tegi siin väga head tööd.

Milline on olnud töösuhtlikkus laiemalt esimese poole aasta jooksul?

Fraktsioon on viinud hästi ellu valitsuse poliitikat, aga pole veel ise olnud piisavalt tugev poliitika kujundaja. Just Riigikogust peavad paari aasta pärast tulema need professionaalsed inimesed, kes kirjutavad paljuskirakonna järgmise valitsemisprogrammi. Ja see eesmärk on saavutatav.

Naised uut poliitikat edendamas

Rea Raus
ENÜ, RP Lääne-
maa piirkond

Uus poliitika ei ole spungi otsimine, vaid täiesti teostatav riigijuhtimisviis, kus juhid on näoga rahva poole, kus ei ole karjuvat lõhet riigivõimu ja lihtkodanike vahel. See on poliitika, mis põhineb diskussioonil, vaidlustel, uute ideede ja mõtete otsimisel.

Poliitika peab tuginema rahva toetusele ja usaldusele läbi inimeste kaasamise otsuste tegemise protsessi. Iseküsimus on muidugi, kuidas seda ideaali realselt ellu viia. Aga taganemisvõimalust Res Publical ei ole, kui ta tahab oma tegevuses õnnestuda.

IDEAAL REAALSUSEKS. Sellel suvel moodustati kõiki Eesti naisühendusi ja -organisatsioone ühendav Eesti Naiste Ümarlaud (ENÜ). Ühe asutajaliikmena saan kindlalt väita, et ENÜ tegevus põhineb just nimelt uue poliitika printsiipide rakendamisel realsuses. Asutamine toimus läbi diskussiooni, uute ideede arutluse ning paljude aktiivsete naiste osalusel. Et tegu on avatud, kõigile osaluseks võrdseid võimalusi tagava ühendusega, on saavutatud ka toetus ühiskonnas. ENÜ-ga on tänaseks liitunud üle 130 naisühenduse ja -organisatsiooni.

Samas võis ühenduse asutamise algjärgus kogeda ka endist, vanale poliitikale omast suhtumist, kus võimu tahetakse hoida kitsas ringis, otsuseid teha "tagaruumis" ning rõhutada vahet "tarkade otsustajate" ning "rumalate lihtkodanike" vahel.

NAISKOGU TÖÖLE. Uue poliitika põhimõtetest kinnipidamine ei pruugi olla kerge. See nõuab julgust ja otsusekindlust. On ju vana poliitika toetajaid enam kui küll kõigil otsustustasanditel ning vaidlustesse laskumine eeldab nii head sisulist kodutööd kui moraalselt tugevat selgroogu. Tuleb meeles pidada, et poliitika on küll kompromisside "mäng", kuid peamiste ideede ja printsiipide osas kompromissile minna ei saa.

Kutsun kõiki naisi üles toetama uut poliitikat oma igapäevatoos ja otsustes. Arutame koos meid kõiki puudutavaid küsimusi — see ongi ju meie eneste kujundada ja otsustada, kuhu me lõpuks välja tahame jõuda. Kindlasti on oluline teha erinevate piirkondade naistega omavaheolist koostööd. Üksteise toetamine ja heade ideede jagamine annab väga suure positiivse laengu ning aitab ka oma piirkonnas asju paremini ajada.

Aga hakatuseks istuks koos maha ja arutaks, kuidas meie enda Naiskogu tõsiselt ja hästi tööle panna. RP Naiskogu ei tohi jääda bürokraatlikuks struktuuriks, vaid peab kujunema tõsiseltvõetavaks koostööorganiks. Selleks on vaja meie kõikide ühist pingutust. Või mis te arvate?

meedia eksib

● **Äripäev** kirjutas 25. septembril, et "Paltsu firmad on Kapo huviorbiidis" ja et Kaitsepolitsei olla Paltsu kodus dokumente otsimas käinud. Nagu Äripäev oli ka ise hiljem sunnitud tunnustama, ei ole Kapo Paltsu kodus mingeid dokumentivõetusi korraldanud, rääkimata läbiotsimisest.

Tegelikult on Kapo algatanud kriminaalasia, mis käsitleb maksuvabas piirkonnas registreeritud Heta Inc. juhtide tegevust seoses võimaliku maksukuriteoga. Palts tegi ka avalduse Presinõukogule, sest artikkel eksib rängalt ajakirjanduseetika vastu.

● **SL Õhtuleht** kirjutas 18. septembril kahes artiklis, justkui ei suudaks Eesti riik maksta pensionäridele nn. euronõuetele vastavat pensioni (vähemalt 40% meeslihttöölise keskmisest

palgast), et vananimeste ees on seega silmad suletud jne. See ei vasta tõele.

1. juulil tõstis valitsus pensioni baasosa 100 krooni võrra just selleks, et pension Euroopa sotsiaalharta miinimumnõuetele vastaks ning praegu on pension 40% meeslihttöölise keskmisest palgast. Marko Pomerants teeb kahtlemata kõik endast oleneva, et see tase säilitada nagu koalitsioonileppes lubatud.

● **SL Õhtuleht** kirjutas 29. septembril, et peaminister ei ole Vene duumasaadiku avaldust seoses Moskvale alluva õigeuskirikuga omandiga seonduvate nõudmistega ja peaministri lubadustega ümber lükanud. Kaks päeva varem oli aga peaministri pressinõunik kinnitanud, et mingeid lubadusi Parts mitteametlikul põgusal kohtumisel loomulikult ei andnud.

● Viimasel ajal on ajakirjandusest korduvalt läbi käinud väide, justkui ahistaks koalitsioonis ettevalmistatav uus erakonnaseadus Riigikogus mitte-esindatud väikeparteid, kuna äriühingud ei tohi enam erakondi rahastada. Tegelikult muudab erakonnaseaduse muutmise eelnõu ka korda, mille alusel erakonnad saavad riigieelarvelist toetust ning väikeparteid avaneb võimalus saada toetust ka esindatuse eest kohalikes omavalitsustes. Samuti säilib parteidel, mis riigieelarvest toetust ei saa, võimalus koguda toetusi äriühingutelt. Seega kokkuvõttes väikeparteid võimalused võrreldes Riigikogus esindatud erakonnadega paranevad.

● 2. oktoobri **Postimehes** ilmunud intervjuust justiitsminister **Ken-Marti Vaheriga** (pildil) võis jääda mulje, justkui arvustanuks Vaher kohtuotsust. Seda pidas ebasobivaks ka eelmise justiitsminister. Vaher nentis usutluses, et Tallinna linna-kohtus lihtmenetlusega endisele haiglahujule Ahti Kallikormile määratud karistus riivab avalikkuse õiglustunnet. Vaher selgi-

loobunud kavast uue erakonnaseadusega piirata ka erakondade valimiskampaaniaid. Koalitsioon on oma soovile ja koalitsioonileppes püstitatud eesmärgile kampaaniaid piirata kindlaks jäänud ning otsib endiselt kõige efektiivsemat viisi seda teha.

● 2. oktoobri **Postimehes** ilmunud intervjuust justiitsminister **Ken-Marti Vaheriga** (pildil) võis jääda mulje, justkui arvustanuks Vaher kohtuotsust. Seda pidas ebasobivaks ka eelmise justiitsminister. Vaher nentis usutluses, et Tallinna linna-kohtus lihtmenetlusega endisele haiglahujule Ahti Kallikormile määratud karistus riivab avalikkuse õiglustunnet. Vaher selgi-

